
Depresjon og utbrenthet blant helsepersonell i Sverige

LEGELIVET

ERLEND HEM

erlend.hem@lefo.no

Erlend Hem er instituttsjef ved Legeforskningsinstituttet og professor ved Universitetet i Oslo.

En ny svensk studie viser økende forekomst av depresjon og utbrenthet hos leger. Resultatene kan være påvirket av koronapandemien.

Illustrasjonsfoto:

tamara_kulikova / iStock.

Tilpasset av Tidsskriftet

Studien omfattet representative utvalg av sykepleiere (n = 2 903) og leger (n = 2 712) opptil 67 års alder (1). Studien ble gjennomført i 2022, og responsraten var 37 % for sykepleierne og 34 % for legene. Blant sykepleierne var 89 % kvinner, blant legene 53 %.

Forskerne brukte to skalaer, *Karolinska exhaustion disorder scale* (KEDS) og *Burnout assessment tool* (BAT-12), for å måle utbrenthet, og *Symptom checklist-core depression* (SCL-6) for å måle depresjon.

Resultatene viste at 16–28 % av sykepleierne og legene rapporterte om moderate til alvorlige symptomer på utbrenthet. 7 % av sykepleierne og 6 % av legene hadde skårer over grenseverdien for alvorlig depresjon.

«Resultatene viste at 16–28 % av sykepleierne og legene rapporterte om moderate til alvorlige symptomer på utbrenthet»

- Den forrige spørreskjemaundersøkelsen blant leger i Sverige ble gjort våren 2021 (2). I denne nye studien ser vi en økning i selvrapportert uhelse hos legene. Datainnsamlingen ble gjort våren 2022, og covid-19-pandemien kan ha innvirket på resultatene. Den tredje datainnsamlingen ble foretatt våren 2023. Det gir viktig kunnskap om utviklingen over tid, sier Fredrik Bååthe, som er gjesteforsker ved Legeforskningsinstituttet og en av forskerne som initierte det svenske prosjektet.
- I fagmiljøet er det stor diskusjon om hva utbrenthet egentlig er og hvordan det skal måles, forteller Bååthe. Forekomsten av utbrenthet blant leger i ulike studier har variert fra 0 % til 80,5 % (3). Den store variasjonen skyldes blant annet mange ulike målemetoder og definisjoner, og det pågår et arbeid nasjonalt og internasjonalt for å etablere en felles forståelse og enighet.
- I denne studien brukte vi to ulike skalaer, KEDS og BAT, og samlet var resultatene ganske samstemte. Omtrent 6–7 % av leger og sykepleiere hadde skårer som indikerte at de hadde risiko for å bli utbrent. Det blir interessant å sammenligne resultatene med norske tall fra Legeforskningsinstituttet, sier Bååthe.

«Forekomsten av utbrenthet og depresjon blant leger og sykepleiere i Sverige er bekymringsfull og krever tiltak på mange nivåer»

- Forekomsten av utbrenthet og depresjon blant leger og sykepleiere i Sverige er bekymringsfull og krever tiltak på mange nivåer. Hittil har søkelyset både i forskningen og hos arbeidsgiverne vært rettet mot å hjelpe den enkelte helsearbeider til å takle stress og krevende arbeid. Det er fortsatt viktig, men fremover må vi i tillegg se mer på organisatoriske faktorer. Forskningen har vist at slike faktorer er de viktigste årsakene til utbrenthet.
- Arbeidsmiljøet på den enkelte arbeidsplass, slik som arbeidspress, sosial støtte og ledelse, er svært viktig for både trivsel, kvalitet og helse. Det påvirker ansatte hver dag og er mulig å forbedre gjennom bevisst arbeid. Balansegangen mellom kvalitet i pasientbehandlingen, arbeidsglede og virksomhetens økonomiske rammer krever kontinuerlig oppmerksomhet fra ledelsen og dialog mellom ledelse og medarbeidere, sier Bååthe, som har dette som et hovedområde for egen forskning i Legeforskningsinstituttet, og som han nylig har presentert i podkasten Legeprat (4).

REFERENCES

1. Brulin E, Lidwall U, Seing I et al. Healthcare in distress: A survey of mental health problems and the role of gender among nurses and physicians in Sweden. *J Affect Disord* 2023; 339: 104–10. [PubMed][CrossRef]
2. Hem E. Depresjon og utbrenthet blant svenske leger. *Tidsskr Nor Lægeforen* 2022; 142. doi: 10.4045/tidsskr.22.0373. [CrossRef]

3. Rotenstein LS, Torre M, Ramos MA et al. Prevalence of burnout among physicians: a systematic review. JAMA 2018; 320: 1131–50. [PubMed] [CrossRef]
 4. Nytt fra Lefo. Bra for legen – bra for pasienten?
<https://www.legeforeningen.no/lefo/Nytt-fra-lefo/bra-for-legen-bra-for-pasienten/> Lest 31.10.2023.
-

Publisert: 11. desember 2023. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.23.0753
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 7. februar 2026.